

OSTRŽEK

1. odlomek

Komaj je Pepe stopil v hišo, že je segel po orodju in začel rezljati in izdelovati lesenega možica.

»Kakšno ime mu naj pa dam?« je ugibal sam pri sebi.

»Ostržek naj bo! To ime mu prinese srečo. Poznal sem vso družino Ostržkovih: očeta Ostržka, Ostržkovo mamo, Ostržke otroke – in vsem se je dobro godilo. Najbogatejši med njimi je beračil.«

Ko je dal svoji lutki ime, se je z vso vnemo lotil dela. Brž ji je izdelal lase, potem pa še čelo in oči.

Toda predstavljajte si njegovo začudenje, ko so se začele oči premikati in buljiti vanj.

Ko je Pepe začutil pogled lesenih oči, mu je postalo kar nekam tesno pri srcu. S karajočim glasom je rekel:

»Grde lesene oči, zakaj tako bolščite vame?«

Odgovora ni bilo.

Za očmi je prišel na vrsto nos. Komaj pa je bil narejen, že je začel rasti, rasti in rasti, dokler ni v nekaj trenutkih zrastel v gromozanski kljun, brez kraja in konca.

Ubogi Pepe se je trudil in ga tesal in rezal, a bolj ko ga je rezal in krajšal, bolj se je ta presneti nos daljšal in daljšal.

Ko je izdelal nos, se je lotil ust.

Ni jih še docela izdelal, in že so se mu začela muzati in rogati.

»Nehaj se smejati!« je rekel Pepe užaljeno. A kakor da govori steni.

»Nehaj se režati, ti pravim!« je zavpil s pretečim glasom. Usta so se res nehala režati, toda iz njih se je prikazal jezik v vsej svoji veličini.

Da bi se preveč ne zamotil, se je Pepe delal, kot da tega sploh ne vidi, in se je zopet lotil dela. Izdelal je še brado, vrat, trup in roke.

Komaj so bile roke narejene, že je Pepetu odletela lasulja z glave. Pogledal je kvišku in kaj je videl? Videl je svojo rumeno lasuljo v lutkinih rokah.

»Ostržek ... takoj mi vrni lasuljo!«

Ostržek pa mu lasulje ni vrnil, rajši si jo je sam poveznil na glavo, da se je kar dušil pod njo.

Ob tem dokazu hvaležnosti je postal Pepe otožen in žalosten. Pogledal je Ostržka in mu dejal:

»Presneti smrkavec! Nisem te še niti prav izdelal, pa že tako nehvaležno ravnaš z očetom. Grdo je to, otrok moj, grdo!«

In obrisal si je solzo.

Lutki so manjkale še noge.

Toda komaj jih je Pepe docela izdelal, že je dobil krepko brco v nos.

»Zaslужil sem jo,« je rekel sam pri sebi. »Prej bi bil moral pomisliti. Zdaj je prepozno.«

Nato je vzel lutko v roke in jo položil v sobi na tla, da bi shodila. Ostržek pa je imel nekam hrome noge in se ni znal premikati, zato ga je Pepe vodil za roko in ga učil prestopati. Ko so se Ostržku noge nekoliko razmajale in razgibale, je začel kar sam hoditi in tekati po sobi. Naenkrat pa je smuknil skozi vežna vrata, skočil na cesto in se spustil v beg. Ubogi Pepe je stekel za njim in ga zaman skušal ujeti, kajti Ostržek, ta poniglavec, je dirjal kakor zajec in, kopitajoč z lesenimi nogami po cestnem tlaku, je delal tak ropot, da bi dvajset gorjanskih coklarjev ne moglo delati večjega.

(Odlomek)

• Iz poglavja: *Doma začne Pepe takoj delati lutko in ji da ime Ostržek. Prve lutkine vragolije.*

• Kako je mizar Pepe oživil kos lesa v lutko Ostržek?

2. odlomek

Ko je prenehalo snežiti, se je Ostržek odpravil z novim abecednikom pod pazduho na pot v šolo. Spotoma se mu je porajalo v možganih tisoč načrtov in postavljaj si je na tisoče gradov v oblakih, enega lepšega od drugega.

Ko je tako kramljal sam s seboj, si je mislil:

»Danes se bom naučil v šoli brati, jutri pisati, pojutrišnjem pa računati. Tako učen bom potem služil lepe denarce in s prvim cvenkom, ki mi prileti v žep, dam narediti očku lepo sukno iz sukna. Pa kaj pravim iz sukna? Narediti mu jo dam iz srebra in zlata, z gumbi iz samih biserov. Saj ubožec to zasluži. Da mi je kupil knjigo za šolo, je ostal tako rekoč v sami srajci ... in to v tem mrazu! Samo očetje so zmožni takih žrtev ...«

Ko je govoril tako ganjen, se mu je zazdelo, da sliši v daljavi glasove piščali in bobna: pi-pi-pi, pi-pi-pi ... bum, bum, bum! Ustavil se je in prisluhnil. Zvoki so se razlegali s konca dolge prečne poti, ki je držala v majhno vas, zgrajeno ob morski obali.

»Kaj naj pomeni ta godba? Škoda, da moram v šolo, sicer bi ...«

In obstal je zmeden. Vsekakor se je treba odločiti, ali iti v šolo ali poslušati godbo.

»Danes pojdem poslušat godbo, jutri pa v šolo. Za šolo je še vedno čas,« je dejal naposled frkolinček in malomarno skomignil z rameni.

Rečeno, storjeno! Odločil se je za prečno pot in se takoj pognal v dir. Čim dalje je tekel, tem razločnejše je slišal glas piščalk in udarce na boben: pi-pi-pi, pi-pi-pi ... bum, bum, bum!

Kmalu se je znašel sredi trga med veliko množico ljudi, ki so se gnetli okrog velike lesene lope in pred platnom, porisanim z živimi barvami.

»Kaj pa je ta velika lopa?« je vprašal Ostržek vaškega dečka.
»Preberi lepak, na katerem je vse napisano, pa boš izvedel!«
»Rad bi prebral, pa prav danes ne znam brati.«
»Imeniten voliček! Ti ga pa jaz preberem, vedi torej, da je na tem lepaku z ognjeno rdečimi črkami zapisano:

Veliko lutkovno gledališče.«

»Je že dolgo, kar se je začela predstava?«

»Vsak hip se začne.«

»In koliko znaša vstopnina?«

»Štiri solde.«

Ostržek, ki ga je zajela prava mrzlična radovednost, je izgubil vsak obzir in brez sramu vprašal dečka:

»Bi mi posodil štiri solde do jutri?«

»Rad bi ti jih posodil, a prav danes ne morem,« je odgovoril deček zafrkljivo.

»Za štiri solde ti prodam jopič,« mu je rekel Ostržek.

»Kaj naj počnem z jopičem iz pisanega papirja? Če ga premoči dež, se sploh ne da več sleči.«

»Morda kupiš moje čevlje?«

»Dobri so samo, da podkuriš z njimi ogenj.«

»Koliko pa mi daš za kapo?«

»Zares lepa kupčija! Kapa iz krušne sredice! Snedle bi mi jo miši.«

Ostržek je bil kot na trnju. Že je nameraval tvegati zadnjo ponudbo, pa ni imel dovolj poguma. Cincal je, se obotavljal in se mučil. Naposled se je odločil:

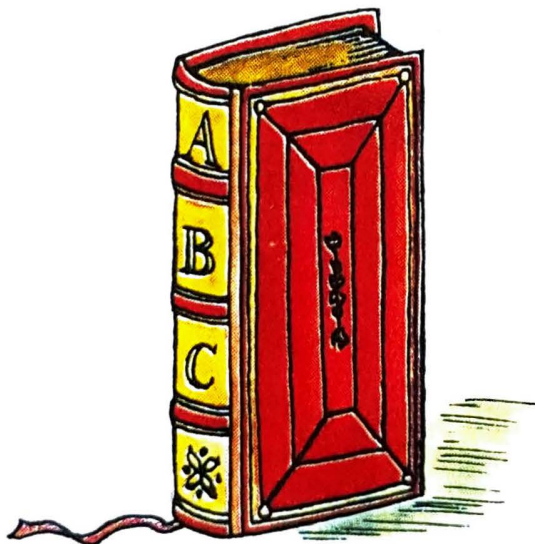
»Morda mi pa daš štiri solde za ta novi abecednik?«

»Fant sem in od dečkov ničesar ne kupujem,« mu je odgovoril mali, ki je bil mnogo pametnejši od Ostržka.

»Za štiri solde kupim abecednik jaz,« se je oglasil tedaj prekupčevalec s starimi oblekami, ki je poslušal njun pogovor.

Knjiga je bila na mah prodana. Pomislimo pa, da je ubogi pepe doma golorok trepetal od mraza, samo da je lahko kupil sinu abecednik.

(Odlomek)

• Iz poglavja: *Ostržek proda abecednik, da bi si ogledal lutkovno predstavo.*

• Je šel potem naslednji dan Ostržek res v šolo?